

Van: [redacted] <[redacted]@bar-organisatie.nl>

Verzonden: 28-08-2024 17:07

Aan: Kees van der Duijn Schouten <k.v.d.duijnschouten@ridderkerk.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@ridderkerk.nl>,
[redacted] <[redacted]@ridderkerk.nl>,
[redacted] <[redacted]@ridderkerk.nl>

Onderwerp: Communicatieplan opvang asielzoekers

Beste Kees,

Morgen schuiven [redacted], [redacted], [redacted] en ik aan om met je door te praten over de communicatie rondom de bekendmaking dat er in 2025 een tijdelijke opvanglocatie voor 250 asielzoekers in Ridderkerk wordt geopend.

Bijgevoegd vind je een concept communicatieplan. Het is best een flink document. Dat is met name om het proces en de lijnen goed onder elkaar te hebben staan. Morgen willen we ons vooral focussen op *issues en communicatielijnen, het advies en de planning*. Deze punten vind je aan het einde van het document.

Het doel is om morgen met elkaar helder te krijgen wat, we, wanneer en met wie gaan communiceren.

Fijne avond!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Adviseur bestuurscommunicatie Ridderkerk

RIDDERKERK

BBO Ridderkerk | Directie Ridderkerk

Tel : 06 [redacted] | E-mail : [redacted]@ridderkerk.nl

Gemeente Ridderkerk I Bezoekadres I Koningsplein 1 I 2981 EA Ridderkerk

Concept v.2 | 28 augustus 2024 | Team Communicatie

Aanpak communicatie besluitvorming opvang asielzoekers

Situatie

De Spreidingswet, die vanaf februari 2024 geldt, regelt de verdeling van asielzoekers in de aanmeldcentra over de gemeenten. Volgens de verdeelsleutel die wordt gehanteerd moet Ridderkerk een groep van 250 asielzoekers (tijdelijk) opvangen, inclusief de huidige 90 asielzoekers op de boot. Het gaat om mensen die in afwachting zijn van een besluit over hun status of van een woning. De gemeente heeft voor de opvang een locatie/terrein op het oog, waar een voorziening kan worden gebouwd/neergezet die voldoende ruimte zal bieden. Het is de bedoeling dat de opvang eind 2025 de eerste asielzoekers kan ontvangen.

In samenwerking met het COA starten we in september 2024 de communicatie rondom de voorbereiding en ontwikkeling van een nieuwe opvang voor asielzoekers. Deze communicatie is van belang omdat deze de toon zet voor het vervolg van het traject. Dit plan beperkt zich tot deze fase.

Belangrijke data

In het proces van uitvoering van de spreidingswet is de Provinciale Regietafel een belangrijk moment. Op dit moment vinden gesprekken tussen Ridderkerk en de regiogemeenten over het regioplan plaats, de input voor de Regietafel. Op 17 september neemt het college hier een besluit over. Daarna informeert ze de raad. Omdat de informatie dan openbaar is, is dit het moment waarop de communicatie start.

Belangrijke data (op basis van de huidige informatie):

- 17 september 2024: besluit college over aantal, college informeert raad (?)
- 30 september 2024: besluit over regioplan (door regiogemeenten gezamenlijk)
- Oktober ? : Goedkeuring COA locatie
- 18 oktober 2024: aanbieden regioplan aan Provinciale Regietafel
- 1 november 2024: provincieplan naar Rijk
- 31 december 2024: uiterlijk besluit Rijk over provincieplan

Locatie

Uit onderzoek naar meerdere locaties is gebleken dat er één locatie is, waar een opvang voor het beoogde aantal asielzoekers gerealiseerd kan worden. Het gaat om de plek van het oude baggerdepot tussen de Oudelande en de Oostmolendijk. Het COA moet de locatie nog goedkeuren. Naar verwachting gebeurt dat in de maand oktober. Belangrijk is om af te spreken hoe we dit (uitsluitend 1 locatie, en in afwachting van goedkeuring COA) positioneren in de communicatie.

Omdat er uitsluitend 1 locatie door de gemeente geschikt bevonden is op grond van de beoogde omvang van de opvang en de gehanteerde criteria, is er in dit traject geen participatie over de keuze van de locatie.

Communicatievraag

Rondom de opvang van de huidige asielzoekers en vluchtelingen is het momenteel rustig. Veel inwoners ondersteunen asielzoekers en vluchtelingen.

Om draagvlak te behouden is het van belang inwoners, en met name de inwoners in de buurt van de beoogde opvanglocatie, op tijd te informeren met duidelijke en feitelijke informatie, naar hen te luisteren, zorgen serieus te nemen en hen mee te nemen in het proces. Op bijeenkomsten kan met elkaar onderzocht worden wat de bijdrage van inwoners en ondernemers kan zijn bij de integratie van de asielzoekers.

Een belangrijke vraag is wanneer welke vorm van communicatie met welke inhoud wordt ingezet. De timing is afhankelijk van het doel van de communicatie en van de geluiden uit de samenleving. Voorop staan openheid, betrouwbaarheid en persoonlijke communicatie.

Het COA en de gemeente zijn partners voor de voorbereiding en realisatie van dit project. Communicatie vanuit de gemeente vindt daarom plaats in nauwe samenwerking met het COA, waarbij de gemeente voor de communicatie verantwoordelijk is tot aan de inhuizing en het COA daarna. We gebruiken het communicatie(voorbeeld)plan van het COA als basis voor ons eigen plan.

Doel communicatie

- Doelgroepen die direct geraakt worden door de nieuwe opvanglocatie en het algemene publiek **weten**:
  - hoeveel asielzoekers de gemeente wil opvangen;
  - waarom;
  - hoe ze dat wil doen;
  - welke stappen er nog genomen moeten worden tot aan de komst van de asielzoekers
  - hoe zij kunnen meedenken en hoe de gemeente dat gaat organiseren.
- Zij hebben het **vertrouwen** dat de gemeente open en betrouwbaar over dit onderwerp communiceert.
- Het merendeel staat **neutraal tot positief** ten opzichte van het voornemen van de gemeente.

Kort gezegd willen we dat het gesprek in de samenleving wordt gevoerd op basis van juiste informatie en op basis van waar we als Ridderkerkse gemeenschap voor willen staan. Met ruimte voor de zorgen van mensen. Maar ook met oog voor de kansen en mobilisatie van mensen die opbouwend mee willen denken en doen. Communicatie moet dus ook gaan over de WHY en over de zaken die nog niet duidelijk zijn. Er moet bovendien een goed beeld geschetst worden van de groep mensen die nu zo hard op een opvangplek wachten.

Doelgroepen

Er is een stakeholderanalyse beschikbaar waarin doelgroepen, hun belangen en hoe we met hen communiceren.

Risico's en kansen

Kansen

- Open, volledige en betrouwbare communicatie leidt tot groeiend vertrouwen en draagvlak.
- Met feitelijke communicatie en luisteren kunnen we het vertrouwen van criticasters verbeteren.
- Mobiliseren positief-kritische meedenkers en –doeners.

Risico's

- Te vroeg of te laat of gedeeltelijk communiceren van relevante informatie leidt tot negatieve reacties, zowel vanuit raad als inwoners.
- Onduidelijkheid over spreidingswet en de ontstane beeldvorming daardoor.
- Gemeente en COA communiceren niet eenduidig waardoor verwarring ontstaat.
- Geen afstemming met buurt en directe burens leidt tot onnodige planvertraging.
- Verwarring over termen kan onrust veroorzaken. We leggen uit wat de verschillen zijn tussen vluchtelingen en asielzoekers en gebruiken consequent dezelfde terminologie.

Issues en communicatielijnen

Timing en boodschap communicatie

Scenario	Kansen	Risico's
1. 17 sept: alleen aantal in aanbod regioplan	We krijgen alvast een beeld van hoe er over de opvang wordt gedacht.	Speculaties over locaties met bijbehorende sentimenten. Negatief sentiment als beoogde locatie/ het locatieonderzoek passief bekend wordt.
2. 17 sept: aantal noemen met voorbehoud akkoord COA locatie	Open communicatie. Kans op discussie over locatie klein, tenzij COA afkeurt maar er wel een plek moet komen.	Mensen in opstand ook bij COA en zoeken andere locaties Wat doen we als gemeente als COA locatie afkeurt?
3. Na 17 sept: Communiceren als aantal én locatie definitief zijn	Duidelijkheid inwoners. Geen speculaties. COA en gemeente praten met 1 mond over locatie	Gerichte weerstand tegen locatie. Wachten tot locatie door COA is goedgekeurd maakt kans groot dat informatie passief bekend wordt en gebrek aan openheid wordt verweten.

De door de gemeente voorgestelde locatie moet nog worden goedgekeurd door het COA. Wanneer er pas na 17 september uitsluitel wordt gegeven (volgens de huidige informatie is dat in oktober) is de vraag of we de locatie noemen in de communicatie over het collegebesluit. Openheid vraagt dat we dat doen, met het voorbehoud dat het COA nog laat weten of de locatie geschikt is. Het risico daarbij is dat de locatie toch niet geschikt bevonden wordt.

Voor dat laatste moet een boodschap klaarliggen. Risico van het niet noemen is speculatie in de gemeente, en inboeten aan betrouwbaarheid wanneer de beoogde locatie alsnog door derden bekend gemaakt wordt. Wachten tot alles duidelijk is, lijkt een optie maar brengt het risico met zich mee dat het nieuws eerder op straat komt te liggen. **Beste scenario is dat het COA uitsluitel geeft voordat we volgens plan (dus vanaf 17 september) gaan communiceren.**

We hebben maar 1 locatie, wat als locatie niet doorgaat?

Er is geen alternatief voor de beoogde locatie. Het risico daarvan is dat doelgroepen met tegensentimenten dit als motivatie zien om zich stevig tegen de locatie te keren. Een ander risico is dat mensen/ groepen die voor de opvang zijn, niet begrijpen dat de gemeente geen alternatieven voorhanden heeft. Het is belangrijk dat de argumenten hiervoor en de gevolgen hiervan helder zijn en alle interne betrokkenen vragen hierover kunnen uitleggen.

Oekraïense vluchtelingen

De vraag 'En wat zijn de plannen met de vluchtelingen uit de Oekraïne' kan verwacht worden. Ook bij de Oekraïners zelf, nu velen in 2025 uit de tijdelijke woningen moeten vertrekken. Ook hier moet met een duidelijke boodschap, inhoudelijk en procesmatig, op worden geanticipeerd. Onrust hierover dient voorkomen te worden (zoals 'Gaan we dan bijbouwen?').

Besluit regering opheffen spreidingswet

Een risico is dat de regering op Prinsjesdag aankondigt dat de Spreidingswet wordt opgeheven. Hoe staat het gemeentebestuur dan ten opzichte van de opvangplannen? Gaan we ermee door, dan vraagt dat extra inzet op gebied van communicatie in de zin van uitleg en motivatie vanuit het bestuur, bij voorkeur met een persoonlijke boodschap van burgemeester en wethouder. Dit geldt ook bij een besluit om het proces in dat geval stil te zetten, al is het tijdelijk. Belangrijk is dit vooraf besloten te hebben en communicatiestrategie en boodschappen klaar te hebben liggen, die in lijn zijn met het sociale profiel van de gemeente.

Communicatie na de aankondiging: hoe houd je positief ingestelde mensen vast? Hoe voorkom je groeiende tegenbeweging?

Na de initiële communicatie is het wachten op een rijksbesluit en daarna de voorbereidingen voor de bouw van de fysieke opvangvoorziening. Van belang is voeling te houden met belangrijke doelgroepen, gevoel te behouden voor wat er in de samenleving speelt en groepen via procesinformatie te blijven informeren. Daarvoor wordt een vervolg communicatieplan opgesteld in samenspraak met het COA.

Advies

Er is een grote kans dat bij het bekend worden van de aantallen voor Ridderkerk (vanuit het regioplan en de communicatie daarover) speculaties gaan komen over een mogelijke locatie. Het advies is om te gaan voor scenario 2 of 3. Dat betekent dat we het COA moeten informeren dat we op 17 september de locatie onder voorbehoud van hun goedkeuring gaan communiceren, in de hoop dat de goedkeuring van de locatie nog voor die tijd komt. Dan communiceren we op 17 september de aantallen en de locatie, al dan niet onder voorbehoud. Bij voorbehoud van goedkeuring door het COA moeten we duidelijk maken dat deze locatie de enige is die door de gemeente geschikt wordt geacht om deze aantallen vluchtelingen te kunnen huisvesten.

Kernboodschap

De landelijke behoefte aan noodopvang van asielzoekers is hoog. De asielzoekerscentra zitten overvol en dat levert schrijnende situaties op. Ridderkerk ving daarom de afgelopen periode negentig asielzoekers op middels het schip De Calypso.

Vanwege het blijvende landelijke tekort aan opvanglocaties voor vluchtelingen zijn er in 2023 landelijk afspraken gemaakt: elke regio is verplicht een bijdrage te leveren aan de opvang. Voor Ridderkerk betekent dit dat er per 1 juli 2025 zo'n 250 asielzoekers in totaal opgevangen moeten worden. Ridderkerk wil haar verantwoordelijkheid nemen en zal de huidige opvang van 90 asielzoekers daarom uitbreiden naar de 250 die we verplicht zijn.

Het opvangen van 250 asielzoekers is niet mogelijk op de huidige opvanglocatie in de haven. Dat betekent dat er een nieuwe tijdelijke opvanglocatie moet worden gecreëerd. De gemeente Ridderkerk heeft na gedegen onderzoek het oude baggerdepot aangewezen als mogelijke locatie en deze aangeboden aan het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Het COA is verantwoordelijk voor de bouw van de nieuwe locatie. Met de nieuwe tijdelijke opvanglocatie zal het opvangschip in de haven verdwijnen. De bewoners van het schip verhuizen naar de nieuwe locatie. Naar verwachting start het COA in 2025 met de bouw van de locatie en is deze eind 2025 gereed.

Op dit moment dragen veel Ridderkerkse vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en ondernemers een steentje bij om de integratie van asielzoekers in Nederland makkelijker te maken. Dat draagt mede bij aan het goed laten landen van de asielzoekers in de Nederlandse samenleving en daar zijn we heel blij mee. De gemeente Ridderkerk betreft de lokale samenleving ook graag bij deze nieuwe stap van uitbreiding van opvang.

[Kernboodschap aanscherpen/aanpassen per scenario]

Planning

Datum	Activiteit	Toelichting
Z.s.m.	Samenstellen projectgroep	Op dit moment worden een projectleider en projectondersteuner geworven
17/9	Communicatie gereed en goedgekeurd	<ul style="list-style-type: none"> - Persbericht (vanuit college?) - Pagina website ridderkerk.nl/opvang-asielzoekers aanpassen incl FAQ - Brief omwonenden - Bericht BK en socials - QenA, interne en externe versie - Briefing KCC en interne partners die in contact staan met wijkorganisatie - Data en locaties bijeenkomsten gereed <p><i>Gebruik mailadres vluchtelingenopvang@ridderkerk.nl?</i></p>

17/9	Besluit college	Indien datum opschuift, schuift hele planning op
18/9	Informeren raad	Voordat RIB de deur uitgaat fractievoorzitters bijeenroepen
		<i>Nader inplannen: -informeren betrokken collega's</i>
19/9	Brief naar omwonenden	Met keuze locatie en uitnodiging voor bijeenkomst
19/9	Informeren bewoners schip Calypso	Live op locatie (portefuillehouder, en COA?)
19/9	Algemene communicatie	<ul style="list-style-type: none"> - RIB de deur uit - Pers, met keuze locatie en aankondiging algemene informatiebijeenkomst, pas doen nadat brief omwonenden is bezorgd
19/9	Start omgevingsanalyse	Actief monitoren social media
<i>Sept</i>	<i>Opstellen veiligheidsplan</i>	<i>Tbv de bijeenkomsten – dit is geen taak van communicatie, maar wel nauwe verwevenheid.</i>
Week van 23/9	Informatie bijeenkomst(en)	<p>Voor omwonenden, eventueel later die avond voor belangstellenden overig, of op andere avond (Sliedrecht: 10 dagen ertussen)</p> <p><i>Nadenken welke bestuurder het woord doet: portefeuillehouder of burgemeester? Rol gehele college bezien.</i></p> <p><i>Vooraf informeren maatschappelijke partners?</i></p>
30/9	Definitief vaststellen regioplan	Wordt hierover gecommuniceerd door regietafel?
18/10	Regioplan naar PRT	Wordt hierover gecommuniceerd door regietafel of provincie?
1/11	Provincieplan naar Rijk	Wordt hierover gecommuniceerd door provincie of Rijk?
31/12	Uiterlijk besluit Rijk over provincieplan	Wordt hierover gecommuniceerd door provincie of Rijk?

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen